

CUPRINS

1	Echipa de șoc	009
2	Trasee misterioase	026
3	Domnul G. Raffe	035
4	Băiatul de pe pod	046
5	Valea Pierdută	060
6	Tehnica piciorului în ușă	070
7	Stații de emisie-recepție și binocluri	085
8	Turnurile	097
9	Suferință adâncă	117
10	11 Septembrie	125
11	Antrax și caviar	135
12	Polo cu cadavrul unui țap decapitat	156
13	Sclavul și tigrii	170
14	Minaretul Kalon	181
15	Teroarea vodcii	193
16	Medii ostile	205
17	Domnul Barbă Mare	218
18	La pescuit cu președintele	233
19	„Epoca de aur” a călătoriilor	257
20	Exorcism la mănăstire	271
21	Închisoarea deschisă	288
	Mulțumiri	301

Echipa de șoc

Totul părea greșit. Eram ud de transpirație, capul îmi zvâcnea, membrele mă dureau de parcă aș fi alergat într-o cursă dură, zăceam cu fața în jos pe pat, la primele ore ale dimineții, îmbrăcat și cu bocancii plini de noroi în picioare. Am deschis ochii. Camera a început să se învârtă. M-am întors pe o parte și m-a cuprins o greață insuportabilă. M-am ridicat în picioare clătinându-mă și m-am sprijinit de peretele camerei de hotel, cât pe-acți să mă prăbușesc, cu membrele tremurând și încăperea răsucindu-se în jurul meu. Știam că era grav. Nu era mahmureală, nici gripă, nici toxiinfecție alimentară, ci mult mai rău.

Era 2006 și mă aflam în Gabon, în vestul Africii, unde filmam *Equator*, primul meu serial de televiziune important și cea mai mare aventură. Pentru cei mai mulți oameni, ecuatorul nu este decât o linie care împarte lumea în două, cu o lungime de peste 40.000 de kilometri. Dar ecuatorul este în inima tropicelor, adăpostind atât cea mai bogată faună și floră de pe planetă, cât și cea mai mare concentrație de suferință umană. Urmând această linie, aveam să ajung la niște extreme de neimaginat și în părți ale lumii rareori văzute pe micul ecran. Călătoria trebuia să-mi schimbe viața. Nu să-i pună capăt.

Acest segment al serialului începuse pe o plajă pe coasta Gabonului, în mijlocul pustietății, exact la zero grade latitudine. Urmase linia imaginară, traversând Gabonul, până în estul îndepărtat al țării, în pădurea sălbatică în care sălășluiau comunități sărace și maimuțe suferind de Ebola, o boală contagioasă cumplită, care provoca sângerări oculare, părând desprinsă dintr-un sf. Acum picioarele mă dureau, tremurau și ardeau. Aveam febră și mi-era rău. Știam că trebuia să ajung la baie înainte să-mi vărs măruntaiele.

Sprijinit de perete cu o mână, mi-am fixat privirea spre conturul ușii de la baie și am încercat să fac un pas. Picioarele refuzau

să se clinească. Le ceream să se miște, dar nu se întâmpla nimic. În adâncul minții, îmi procesam gândurile, însă pierdeam orice formă de control fizic. Mă ardea gura pe dinăuntru, iar zvâcnetul din tâmpile se întetea. Știam că singurul mod de a-mi lua avânt pentru a ajunge la baie era să mă desprind de perete ca un alpinist care se cațără pe o stâncă.

M-am legănat înainte și înapoi, m-am izbit de ușa băii, m-am prăbușit în genunchi în fața căzii și am vomitat zdravăn. Prin ceața greții și valurile de amețeală, în lumina slabă, mintea mea a reușit totuși să-mi transmită un avertisment puternic. Vomitasem sânge. Primul meu gând a fost un moment de luciditate deplină: trebuie să fie Ebola. Dumnezeu mare. S-a zis cu mine. Mi-am pierdut cunoștința.

Au trecut câteva ore până să-mi revin, prăbușit pe linoleumul mucegăit de pe dușumeaua băii. Tremuram, febra îmi creștea și eram speriat. Dar eram încă viu. Îmi amintesc că m-am gândit că, dacă nu murisem, atunci trebuia să mă ridic și să continui. Nu să fac zgomot sau să cer ajutor sau ceva rațional, de genul ăsta. Nu să mă târăsc înapoi la bagaje și la telefon și să încerc să îl sun pe unul dintre colegii mei sau să apelez un număr de urgență de la BBC pentru a chema un medic. Ci să mă ridic de pe podea, să curăț cada de sânge și să cobor jos, să mă întâlnesc cu colegii și să ne continuăm călătoria. Urma să plecăm din prea puțin cunoscutul Gabon și să ne îndreptăm spre est, zburând pe deasupra țării învecinate, Congo-Brazzaville, și pătrunzând în vasta Republică Democrată Congo (RDC). Era epidemie de Ebola, o febră virală hemoragică, în zona ecuatorului, în Congo-Brazzaville.⁰¹ Nu există tratament, iar rata mortalității este de până la 90%. Unele victime sângerează prin toate orificiile până mor. Este îngrozitor, terifiant, iar echipele medicale internaționale erau atacate de săteni desperați, care îi acuzau că au răspândit boala. Abia așteptam să merg de-a lungul ecuatorului și să pătrund în Congo-Brazzaville, dar BBC spunea că era prea

01 Cunoscută și ca Republica Congo, Congo de Vest sau doar Congo (n.t.).

periculos. Așa că, în schimb, trebuia să urcăm la bordul unui mic avion care avea să treacă peste zona extrem de periculoasă, ducându-ne în RDC, poate scena celui mai violent conflict de pe planetă, de la cel de-Al Doilea Război Mondial. Prin urmare, încă nu eram tocmai în siguranță și nu existau mijloace medicale avansate pentru a trata pe cineva infestat cu Ebola.

Cum zăceam acolo pe podeaua băii, eram semiconștient de toate acestea. Ar fi trebuit să sun un medic. Dar eram acum la începutul unui nou capitol pentru mine în televiziune. Cele câteva seriale pe care le făcusem pentru BBC înainte de *Equator* fuseseră fascinante, îmi schimbaseră viața și modul de a gândi, dar fuseseră călătorii cu un buget limitat, difuzate în așa-numita „tură de noapte“, după *Newsnight*, când oamenii deschideau televizorul după ce se întorceau din bar. *Equator* era o idee mai mare, o propunere mai ambițioasă, cum spun oamenii de televiziune, și aveam mai multe resurse, timp de planificare și cameramani devotați și excepționali. Rezultatul final trebuia să fie difuzat la ora de vârf, pe BBC Two.

Nu puteam să dezamăgesc pe toată lumea. Numai planificarea călătoriei noastre prin RDC durase săptămâni întregi. Și eram entuziasmat de călătorie. Parcurgeam linia ecuatorului în jurul lumii - cine mai avea șansa să facă asta? Era o aventură de neprețuit, cu scopul clar de a explora centrul tropicelor, cea mai frumoasă și mai înapoiată regiune de pe planetă. Poate că aveam Ebola, dar eram încă în viață. Dacă eram încă în viață, voiam să continui. Am încercat să mă desprind de cadă, ca să mă pot ridica în picioare, însă mâinile nu mă ajutau, ca să nu mai zic de picioare. Când îmi pierdeam cunoștința, când îmi reveneam. Simțeam că febra atinse-se cote alarmante.

Cu un efort supraomenesc, am reușit să mă ridic, însă se învârtea lumea cu mine. Ținându-mă de pereți, de clanțe și balustrade pentru a rămâne în picioare, mi-am târât geanta de-a lungul coridorului, până la un lift străvechi. Când ușile s-au deschis, am început să tușesc din stomac, speriiind un cuplu care se afla deja înăuntru. Le-am surprins privirea și am zărit groază, apoi teamă. Toată lumea din Gabon știa ce se întâmpla în Congo-Brazzaville. Oamenii erau îngroziți de Ebola. S-au grăbit să iasă din lift, în timp

ce eu am intrat poticnindu-mă. Cât de egoist din partea mea să mă gândesc doar la călătoria mea sau la emisiunile mele. Dacă eram un vas Petri umblător, ar fi trebuit să stau în camera mea. În schimb, m-am trezit în holul hotelului, unde Sophie și Sam, regizoarea și cameramanul acestui segment din serialul *Equator*, așteptau cu ghidul nostru gabonez, Linel. M-au zărit târându-mă de-a lungul peretelui, trăgându-mi bagajul după mine, și am văzut cum rămân cu gura căscată. Nu mai transpiram, ci curgeau apele de pe mine de-a dreptul. Fiecare milimetru de piele era learcă de sudoare, dar, cu toate acestea, tremuram.

— Dumnezeu, Simon!

Sam a fost cel care a vorbit primul.

— Arăți ca moartea.

— O noapte grea, am mormăit eu. Mi s-a făcut rău în cadă și am adormit pe podea. Nu am avut putere să urc în pat.

Mă clătinam înainte și înapoi, de parcă mi s-ar fi lichefiat picioarele.

012 — O să fiu bine. La ce oră e zborul?

Sophie s-a uitat la mine, apoi a schimbat o privire cu Sam. Luându-mă de braț, mi-a spus că singurul loc înspre care mă voi îndrepta va fi înapoi în pat. Deja tremuram atât de rău, încât îmi clănțăneau dinții în gură. Eram pe punctul de a mă prăbuși din nou, dar cei trei au reușit să mă târască înapoi pe scări, până în camera mea.

— E Ebola, nu-i așa? am bălmăjit. N-ar trebui să mă atingeți. Trebuie să mă carantinați.

Abia trecuse o săptămână de când călătoream prin Gabon. Înainte de a începe să mă documentez pentru program, nu știam mai nimic despre această țară, în afară de faptul că era mică, aparținuse francezilor și era binecuvântată - sau blestemată - cu rezerve masive de petrol. Dar echipa BBC îmi găsise un ghid excelent. Linel era un profesor din zonă, cu un aer răbdător și plin de entuziasm.

Am fost foarte încântat de filmarea primelor scene din serie. Închiriaserăm o barcă în Libreville, capitala Gabonului și ne-am deplasat lent de-a lungul coastei. Cu ajutorul unui GPS și al câtorva sateliți care orbitau în jurul Pământului, am găsit o plajă frumoasă și

neatinsă, cu nisip imaculat și palmieri. Însă nu atrăgea atenția prin nimic. Nu era nicio placă, niciun semn, niciun *beach bar* sau monument care să marcheze locul. Era, însă, punctul în care ecuatorul debarca în Africa. Era mijlocul lumii.

Ideea pe care se baza serialul era simplă. Intenționam să urmez linia ecuatorului printr-o regiune unică a planetei și prin țări care sufereau din pricina războiului, a sărăciei, bolilor, defrișării și corupției. Urmărirea liniei avea să ne oblige să mergem în zone îndepărtate, în locuri rareori vizitate de străini, ca să nu mai spunem de echipe tv.

După mai multe luni petrecute în Gabon, urma să traversez Africa spre Uganda și Kenya, către granița ilegală cu Somalia cea haotică. Indonezia, insulele Galapagos, interminabilul război civil din Columbia și vastul Amazon, toate acestea mă așteptau.

Anticipam nenumărate probleme pe linia ecuatorului. Până și drumul lent cu barca până la punctul de plecare fusese plin de peripeții. Inițial, căpitanul a ignorat planul asupra căruia conveniserăm și a încercat să ne îmbie cu un tur al unei lagune imense.

013

„Poate că putem ajunge la mare și la ecuator pe acolo, a zis el, gesticulând vag către o peninsulă care era limpede că nu reprezenta o cale de acces. Nu e bine așa?”

Nu a fost de acord să întoarcă și să iasă în larg decât după ce, mai întâi politicos, apoi ferm, am insistat că vrem să înfruntăm oceanul. Când am verificat rezervele de combustibil și vestele de salvare, pe care ne asigurase că le depozitase sub bănci, am constatat că nu avea de niciunele. Am pierdut două ore alimentând și căutând veste de salvare. Linel și-a pus-o și și-a strâns-o bine. La fel și cei doi membri ai echipajului. Niciunul dintre ei nu știa să înoate, au recunoscut mult mai târziu. Am pornit înspre larg, către zero grade. Marea era vădit agitată, însă viteza cu care barca a început să ia apă m-a surprins. Printre colegii mei, am proasta reputație de a semăna puțin cu Iona. Jumătate dintre bărcile cu care călătoresc în timpul filmărilor par că sunt gata să se scufunde. Până să ajungem la ecuator, noi scoteam de zor apă cu găleata, ba chiar și cu propriile noastre recipiente pentru apă, și am fost ușurat să sar primul din barcă, în apă, și să ajung pe uscat, unde urma să-mi încep călătoria

în mod oficial. Nu a fluturat nimeni niciun steag, dar a fost un moment demn de a fi savurat.

Mareea și vântul ne-au ajutat pe drumul de întoarcere și în curând exploram Libreville, unde poți găsi cazinouri, hoteluri mucegăite, kilometri de plajă și câteva clădiri frumoase pe faleză, care aduc oarecum cu cele din South Beach⁰². Înainte de independența din 1960, Gabon fusese condus de guvernul francez, fiind unul dintre cele patru teritorii cunoscute drept Africa Ecuatorială Franceză⁰³. Prezența continuă a soldaților francezi ajutase la menținerea unei relative stabilități în Gabon, în vreme ce petrolul îi transformase în magnați pe câțiva localnici cu relațiile potrivite. La un moment dat, în anii 1980, Gabon a avut cel mai mare consum de șampanie pe cap de locuitor din lume.

014

Peste tot unde mă uitam, chipul președintelui Omar Bongo radia de pe panouri și afișe. La putere încă din 1967, era conducătorul african cu cel mai mare număr de ani în funcție, în plan internațional fiind întrecut doar de Fidel Castro. Vocile critice atrăgeau atenția că poate Bongo nu cheltuiască veniturile aduse de vastele rezerve de petrol ale Gabonului tocmai înțelept sau echitabil. În schimb, se pare că își exercita puterea în mod absolut din vastul și hidosul său palat prezidențial. Linel ne-a spus agitat că am putea avea probleme dacă îl filmăm, mai ales el, așa că am întors camera în direcția opusă, iar eu m-am mulțumit să fac comentarii sarcastice la adresa liderului și a arhitecturii.

Mai târziu în ziua aceea, în timp ce echipa filma în altă parte în oraș, mă plimbam pe faleză cu Linel, când un grup de motocicliști a trecut în viteză pe șoseaua principală, închizând străzile laterale. Cinci minute mai târziu, președintele a apărut într-un convoi imens de vehicule blindate, limuzine, camioane ale armatei și o ambulanță cu echipaj medical, în caz de nevoie. Am numărat 55 de vehicule. Până și președintele Statelor Unite se mulțumește cu mai puține. Un elicopter francezesc de atac zbura la mică înălțime,

---

02 Cartier din Miami Beach, Florida, cunoscut pentru opulență (n.t.).

03 Alături de Gabon, celelalte trei teritorii erau ceea ce s-a numit Congo de Mijloc, Ciad și Republica Centrafricană (n.t.).

cu mitraliori în ușile deschise, asigurând protecția - un semn clar al faptului că liderul autocrat avea încă susținerea Parisului. Influența galică era omniprezentă în fosta colonie franceză. Restaurantele erau pline de expați din industria petrolieră cărora li se scurgeau ochii după tinerele localnice, în timp ce supermarketurile scumpe erau ticsite cu vin francezesc și *foie gras*.

Linel mi-a spus că Libreville era unul dintre cele mai scumpe orașe din întreaga Africă. M-a dus la un supermarket local, unde am fost uimit de numărul mașinilor scumpe parcate afară. Mercedes, Lexus și Land Cruiser - le găseai pe toate. În magazin erau fructe importate din Franța și vândute la prețuri exorbitante.

— E o dementă, nu-i așa? i-am spus lui Linel. Suntem în Africa. Soarele strălucește și fructele cresc la tot pasul, aici.

A ridicat din umeri.

— Când ai petrol, poți face orice, a spus el cu amărăciune.

Dar, chiar și pentru cei suficient de bogați pentru a-și permite prețurile de la supermarket, zilele bune erau pe terminate. Rezervele de aur negru ale Gabonului se subțiau. După ce Bongo a preluat puterea, industria agricolă, cândva bogată și profitabilă, se prăbușea încet și sigur. În Gabon era o sărăcie lucie, iar la intrarea în supermarket erau trei paznici cu puști de vânătoare, care îl păzeau de jafuri.

Ne-am îndreptat spre o piață stradală mai tradițională, la doar un kilometru și ceva de supermarket, cu tarabe simple și câini flămânzi alergând de colo-colo, în speranța că vor primi câte ceva. Era riscant pentru oameni să stea de vorbă cu noi, dar o femeie curajoasă, între două vârste, care înainta agale pe stradă, cărând un coș cu legume pe cap, s-a oprit și a început să se plângă de starea în care se afla țara și de dictator, după cum l-a numit dezgustată pe Bongo.

— Nu avem nimic. Mă rog să moară, a spus ea. Dar poate că următorul va fi și mai rău, a spus ea după o pauză.

Așa stăteau lucrurile în Gabon. Chiar dacă unele supermarketuri erau doldora de delicatose franțuzești, majoritatea oamenilor umblau pe străzi neasfaltate și își duceau zilele în cocioabe cu acoperișuri de tablă.

Întorși în hotelul nostru dărăpănat, am trăit un moment de groază, blocat în lift, în timp ce cablurile de metal icneau și scârțâiau. Am ieșit afară și un Citroën rablagit care gonea de-a lungul coastei a virat brusc și s-a izbit de un zid gros, exact lângă mine, distrugând botul mașinii și demolând zidul. Șoferul a ieșit din spatele volanului, s-a scuturat cu un gest teatral și a intrat calm în hotel.

— Sunt bine, mulțumesc, nu e niciun motiv de îngrijorare, a spus el.

Am ocolit de departe mașina care a început să ardă mocnit și am făcut semn unui taxi. Am mers cam patruzeci de metri și am intrat într-o altă mașină. Șoferul meu fusese distras de un bărbat complet dezbrăcat care intra cu o bicicletă într-un magazin. Gabon era un loc ciudat.

016

Ne-am făcut bagajele pentru a continua călătoria spre est și am plecat direct la gară. De trei ori pe săptămână, trenurile plecau din Libreville și se îndreptau spre est, paralel cu ecuatorul, pe calea ferată Transgabonais, către Lopé National Park, care adăpostea o populație însemnată de mandrili și câteva mii de gorile vestice de câmpie.

Fiindcă petrolul era pe terminate, Bongo a decis să atragă dolarii turiștilor exploataând alte bunuri naționale. Având maimuțe antropoide, hipopotami care se bălăcesc în mare, o pădure tropicală virgină și aproape șapte sute de specii de păsări, Gabon este un paradis pentru naturaliști. Puterea absolută poate, în mod clar, să accelereze luarea deciziilor. Președintele ordonase recent ca 11% din Gabon să fie convertit în parcuri naturale - aproape peste noapte. A fost o mișcare îndrăzneată: *Voilà!* Gabon era trâmbițat și promovat drept „Costa Rica a Africii“, o destinație neatinsă, de lux, pentru eco-turiști cu dare de mână.

Mă îndoiesc că aceștia călătoreau pe calea ferată. Vagonul nostru era vechi, din lemn, dar fermecător și surprinzător de gol.

— Nu este ieftin și toți cei care au bani merg cu mașina, a spus Linel.

Trenul se hurduca și zăngănea în timp ce înaintam lent, urmând, ocolind, apoi traversând ecuatorul printr-un defileu îngust, înconjurat de o perdea de frunziș de un verde strălucitor. Înaintea

noastră era un pod șubred, cu un parapet jalnic de o parte și nimic altceva în afară de vid de cealaltă. Mecanicul a încetinit, abia ne târam. Stâlpii de susținere se arcuiau sub greutatea trenului și mi s-a zbârlit părul pe brațe. Linel a dat glas evidenței.

— Podul este foarte instabil, a șoptit el.

Un bărbat mai în vârstă, în costum, care stătea singur cu câteva rânduri mai în față, s-a închinat. Mi-am ținut respirația. Trenul a părut că suspină și că oftează când am ajuns pe teren solid.

La o haltă îndepărtată numită Lopé am coborât din tren și am urcat în mașini de teren, gata să pornim spre pădurea tropicală. Drumurile erau groaznice și, din când în când, trebuia să împingem și să scoatem vehiculele din gropi pline de noroi.

În cele din urmă am găsit un loc unde să campăm, în adâncul pădurii. Se lăsa întunericul și în jur totul era fabulos. Lumina lunii sau a stelelor nu putea pătrunde prin coroanele copacilor, în pădure era beznă și plin de larva vieții nocturne. Am ațipit, înfășurat în sacul de dormit, auzind în depărtare straniile strigăte dezlanțuite ale primatelor. Întreaga zonă era infectată cu Ebola. Maimuțele antropoide fuseseră grav afectate. Ebola se poate răspândi de la primate la oameni. Cu un deceniu în urmă, o treime din întreaga populație de gorile din lume pierise din pricina cumplitei boli.

Dimineața, când am scos capul afară din cort, șoferii se treziseră deja. Păreau abătuți și stânjeniți. Vorbiseră cu șeful lor peste noapte. Dacă voiam să ne ducă mai departe, trebuia să mai plătim încă o sumă considerabilă, aproape două mii de dolari, în numerar.

— Ce? am zis. Două mii de dolari, glumești?

Șoferul a clătinat din cap. A ridicat telefonul mobil.

— Șeful. Asta a zis să vă spunem.

Era șantaj de-a dreptul. Ne-au mai dus cu mașina cam vreo oră, pe drumul din pădure, după care unul dintre ei a primit un SMS prin care li se ordona să scoată banii de la noi sau să se întorcă. Am refuzat să plătim, așa că ne-au ajutat să ne descărcăm echipamentul și ne-au abandonat în inima pădurii Lopé.

Știam că undeva, în față, trebuia să fie tabăra Mikongo, în care se afla o echipă de cercetători, și am pornit pe jos, cărând fiecare dintre noi ditamai bagajul, cu haine și echipamente.

Înconjurați de copaci înalți, întunecați, începeam să mă întreb dacă urma să petrecem a doua noapte singuri în pădure, când au apărut cercetătorii din tabăra Mikongo alertați prin radio de ne-cazul nostru, care ne-au ajutat să cărăm lucrurile, conducându-ne către adăpostul lor, niște clădiri din lemn răspândite într-o poiană însorită.

Cercetătorii de la centru monitorizau impactul virusului Ebola asupra populației locale de primate. Ne-au arătat o grămadă de cranii de gorile și cimpanzei care fuseseră victimele bolii. Am luat vreo două, să mă uit mai bine, înainte ca oamenii de știință să-mi sugereze că ar fi mai bine să nu le ating. După ce m-am spălat pe mâini cu dezinfectant, m-am simțit mai în siguranță, însă nu am putut alunga sentimentul sâcâitor că ceva groaznic din pădure mi se implantase în creier.

018 Echipa din tabăra de la Mikongo studia totodată și gorilele de câmpie în habitatul lor natural și ne-au spus că puteam să mergem cu ei în junglă. Am pătruns printre copaci, conduși de ghidul local Donald Ndongo și am început să explorăm.

Gorilele de câmpie pot parcurge câțiva kilometri pe zi, astfel că, în pădurea deasă, șansele de a zări una nu sunt grozave. De asemenea, între iunie și noiembrie, peste o mie de mandrili se pot aduna în junglă și se consideră că aceste reuniuni, în care primarele se strâng laolaltă, sunt cele mai mari grupuri non-umane din lume. Visam la o întâlnire în stil Attenborough cu primate imense în junglă. Din nefericire era aprilie și nu am putut găsi nici măcar excremente.

Dar, să mergi prin junglă era o încântare. Întregul ecosistem este straniu și surprinzător. Donald era un tezaur de informații în privința copacilor din care curgea o sevă roșie și a plantelor folosite pentru a reduce febra, pe care ni le împărtășea chiar și în timp ce făcea zgomote pentru a le semnala gorilelor prezența noastră.

— O gorilă surprinsă este o gorilă înspăimântată, a spus el ca un înțelept. Și nu vrei să dai peste așa ceva. E mult mai bine să le anunțăm că venim. Așa pot decide dacă vor să ne salute.

Înaintam cu greu prin junglă, dar după câteva ore am zărit, în cele din urmă, cercopiteci cu nasul turtit, pe care i-am urmărit

și filmat. A fost o priveliște incredibilă. Sam, cameramanul nostru, cărase după el o cameră grea, în vreme ce noi duceam cu rândul tripodul. Cadrele lungi cu verii noștri îndepărtați plutind prin arbori au făcut ca întreaga experiență să fie de neuitat și să ne umple de bucurie - în ciuda faptului că am transpirat tone de apă în arșița ecuatorială și am fost ciuruiți de țânțari feroce și insecte cât niște vrăbii mici.

În mod clar, Gabon oferă atât mai mult, cât și mai puțin decât un safari obișnuit. Mai mult, în sensul că, după ce mergi și transpiri prin pădurea tropicală, există șansa să descoperi, autentic și spontan, animale sălbatice. Compară asta cu un safari tradițional, în sudul sau estul Africii, unde te trezești privind un ghepard plictisit, în savana întinsă, într-o mașină de teren, alături de perechi din Texas și Bavaria, venite aici în luna de miere. Gabon oferă mai puțin prin faptul că o mare parte din țară este o junglă verde și deasă și s-ar putea să zărești doar fundul unui mandril sau al unei gorile, tocmai când o apucă în direcția greșită. În pădurea tropicală nu există garanții că vei întâlni animale sălbatice.

019

Donald, al cărui tată era un vânător mândru („niciodată braconier“, a adăugat el repede), ne-a explicat cum s-a schimbat viața de când președintele a decis să atragă turiștii înstăriți. Sătenilor care trăiesc în parcurile naționale sau în apropierea lor, li s-a interzis deodată să vâneze în păduri.

— A fost un șoc pentru ei, a spus el. Noi încercăm să explicăm că este în beneficiul țării, dar ei trebuie să mănânce, așa că au nevoie să vadă repede beneficiile ecoturismului.

Donald ne-a dus în satul Makoghé, la marginea pădurii, unde Jean Jacques, un șef energic, se lupta să-și țină comunitatea unită de când se interzisese vânătoarea. Peste noapte, teritoriile care fuseseră în mod tradițional locuri de vânătoare le-au fost luate și un întreg mod de viață începea să dispară. Jean Jacques mi-a spus că, pentru a aduce venituri alternative comunității, începuse să organizeze dansuri tradiționale pentru turiștii străini.

Bărbații din sat au început să bată tobele și câteva femei s-au apucat să cânte și să danseze, în timp ce un mic grup de vizitatori privea politicos și făcea poze întruna. Era limpede că pentru săteni

era ceva foarte nou. Puteai zări cum câte una din femei o înghiontea pe cea de lângă ea să țină pasul cu dansul. Dar asta era noua lor economie. Un tânăr și-a strâns pumnul, mimând un microfon pentru a anunța dansatorii, în vreme ce alții treceau printre noi, adunând banii.

Am rămas un moment cu căpetenia care m-a rugat să le transmit neapărat oamenilor din lumea largă că erau bineveniți în Makoghé.

— Turismul este tot ce avem acum, a spus el.

Mesajul lui era clar: dacă vreți să nu mai vânăm animale, cineva trebuie să ne ofere alte mijloace de a pune mâncare pe masă.

Fauna africană trebuie protejată. Dar cum rămâne cu oamenii? Pădurea Lopé este o sălbăticie luxuriantă, însă adăpostește și mii de gabonezi care trăiesc în satele risipite atât în jurul, cât și în mijlocul noului parc național. Cu puțină instruire și pregătire, sătenii din Makoghé și alte mici comunități din apropiere ar putea fi ajutați să facă bani ca ghizi, găzduind și hrănind turiști. Dar, adesea, ecologiștii, chiar și cei cu cele mai bune intenții, cred că sătenii, cu vitele și bolile lor umane, ar trebui să fie obligați să se mute, astfel încât parcurile naționale să poată fi protejate, rămânând sălbatic.

020

— Acum vânătoarea este interzisă și animalele ne vânează vitele și ne mănâncă recoltele, a spus Jean Jacques. Și dacă facem ceva în privința asta avem necazuri.

Am auzit povestea asta în mai multe variante în călătoriile mele. În toată Africa Subsahariană populațiile cresc, resursele naturale sunt puține, oamenii și animalele își dispută pământul, hrana și apa. Sătenii se trezesc că guvernele sau organizațiile de conservare vor să le revendice pământurile pentru animale și să le exploateze pentru dolarii turiștilor.

Toată lumea știe că băștinașii sunt alungați de pe pământurile lor de către corporațiile malefice, pentru petrol sau lemn. Unele grupuri de conservare au făcut cam același lucru, peste tot în lume, distrugând vieți și culturi pentru a crea parcuri naționale. Bernhard Grzimek, care a contribuit la crearea Parcului Național Serengeti, și Joy Adamson, autoarea celebrei cărți *Born Free*, au fost amândoi

acuzată că au alungat localnicii de pe pământul pe care îl voiau pentru animale.

Parcurile naționale ar trebui să ofere o protecție solidă faunei din Gabon, dar m-am întrebat ce se va alege de Jean Jacques și Makoghé.

Am părăsit comunitatea și ne-am întors la gară. Călătoria noastră înspre est era blocată de epidemia de Ebola din Congo-Brazzaville și trenul pe care îl așteptam pentru a ne întoarce în Libreville avea întârziere. O turmă de elefanți beți ieșise în calea trenului în adâncurile junglei gaboneze. Patru elefanți fuseseră omorâți, iar locomotiva și două vagoane deraiaseră. Linia era complet blocată.

Șeful gării era lac de sudoare în timp ce dădea explicații micului nostru grup care aștepta pe peronul din Lopé.

— Mănâncă întruna fructe de iboga, a mormăit el, vădit iritat de faptul că turma se dovedea incapabilă să respecte reglementările căii ferate. Li se urcă la cap și ne trezim cu ei pe șine.

A mai trecut o zi până să fie curățată calea ferată și să ne întoarcem în capitala Libreville. Când m-am băgat în pat, în noaptea aceea, mușchii mă dureau deja. Am visat gorile bolnave. Apoi m-am trezit în toiul nopții cu propriul meu coșmar medical.

După ce Sophie, Sam și Linel aproape că m-au cărat înapoi în cameră, au început să discute precipitați. Făcuserăm cu toții cursuri medicale la distanță și călătoream cu o trusă de intervenții pentru accidentări și cutii de medicamente pentru dureri, febră și infecții. Ne ascultam cu toții instinctele, dar niciunul dintre noi nu era paramedic și era limpede că aveam de-a face cu ceva grav. Sophie a sunat la Londra pentru a cere sfaturi și ajutor. Un expert a preluat apelul.

Temperatura îmi creștea: 39,7, 39,8, 39,9. În cameră era cald, aveam frisoane și totodată tremuram de frig. Linel a sunat un medic localnic și l-a rugat să sară într-un taxi. Sam și-a amintit că, pe drumul de întoarcere, cu trenul întârziat, întâlniserăm o doctoriță tânără din Germania care lucra la Spitalul Albert Schweitzer din apropiere, unul dintre cele mai bune centre de cercetare pentru

boli tropicale de pe continent. A fost o întâlnire întâmplătoare care a contribuit în cele din urmă la salvarea vieții mele. Sam și-a amintit că pe doctoriță o chema Jenny, dar nu a putut contacta spitalul la telefon. A sărit în mașină și s-a grăbit să o caute.

Îmi pierdeam cunoștința și-mi reveneam, cu o temperatură care aproape că îmi prăjea creierii, și halucinam. Credeam că domnul T din *Echipa de șoc*⁰⁴ era în încăpere, ajutând la îngrijirea mea, cu creasta lui mohawk afro și bijuteriile de aur. A durat ceva până când Sophie și Linel au înțeles ce spuneam, în timp ce bălămeam ceva incoerent cu eroul meu din copilărie. Sophie a reușit să râdă pe tema asta. Linel a rămas confuz, până mult mai târziu, când am avut șansa să-i explicăm. *Echipa de șoc* nu făcuseră valuri în Gabon.

Medicul lui Linel a sosit primul. Mi-am revenit tocmai când a început să mă consulte. Eram îngrozit. Încă eram convins că luasem Ebola.

— Unde plănuiam să mergem în continuare? am mormăit. Creierul meu nu funcționează. Mă simt foarte rău.

022   Doctorul m-a consultat câteva minute, înainte să emită verdictul.

— Ce credeți că este? am întrebat.

— Malarie.

Nu mai simțisem niciodată o asemenea ușurare. Slavă cerului. Nu Ebola. Nu-mi vor sângea ochii. Nu voi avea hemoragie internă. Orice altceva era mai bun decât Ebola.

Apoi am avut o revelație.

Stai așa. Nu e bine dacă e malarie.

Sam s-a întors la hotel cu doctorița Jenny. A pus și ea același diagnostic. Un paramedic din Londra a verificat lista de simptome și a confirmat verdictul.

Dar Jenny ne-a oferit ajutor practic. Adusese o cutie de Artemether cu ea, un medicament mai nou, care avea la bază artemisia vietnameză și care nu era reglementat sau permis în

---

04   Mr. T este un actor care a jucat în serialul american de televiziune din anii 1980, *The A-Team (Echipa de șoc)*, în care patru veterani ai Războiului din Vietnam, foști membri ai forțelor speciale, sunt judecați pentru o crimă pe care nu au comis-o (n.t.).

Regatul Unit, însă se dovedise foarte promițător în tratarea malari-
ei în Africa și Asia.

— Uite, va trebui să îi întrebați pe cei din Londra dacă poate
să-l ia, dar eu cred că l-ar ajuta mult, le-a spus ea lui Sophie și Sam.
Călătoria s-a încheiat, cel puțin pentru moment, însă asta i-ar putea
salva viața.

Doctorul lui Linel a fost de acord. Paramedicul din Londra
i-a spus lui Sophie că cei doi doctori din camera mea erau cei mai
îndreptățiți să facă recomandări.

Când am avut un moment de luciditate, echipa a sunat-o pe
prietena mea, Anya, la apartamentul din subsol în care locuiam îm-
preună, în nordul Londrei. I-au spus ce se întâmpla și despre me-
dicamentele pe care le adusese Jenny. Am vorbit la telefon sau cel
puțin eu am mormăit. I-am spus că Domnul T era acolo și avea gri-
jă de mine. Anya a rămas calmă. Ținea telefonul în brațe și căuta pe
internet în același timp.

— Cred că ar trebui să le iei, mi-a spus. Simon, înțelegi? Cred
că ar trebui să iei medicamentele. Nu va fi ușor. Aici spune că timp
de vreo patru ore după ce iei medicamentele, în corpul tău se va
declanșa Al Treilea Război Mondial.

Artemether reușește să convingă paraziții malariei să-și lan-
seze atacul înainte de a fi complet înarmați și pregătiți. Nu aveam
de ales. Am luat pastilele. Șase tablete mari, laolaltă cu un cocktail
de alte medicamente plus paracetamol, ca să-mi scadă temperatura.
Patru ore mai târziu mă încovrigam, asaltat de cea mai intensă stare
de rău pe care am trăit-o vreodată. Malaria mă asalta cu toată forța
și temperatura parcă juca la cazino cu mine.

Asaltul a continuat mai bine de 24 de ore. Eram atât de slăbit,
încât abia îmi puteam ridica fruntea. Mi-am petrecut următoarele
câteva zile dormind, abia apoi am fost în stare să cobor din pat.
Starea aceea de rău a fost un punct de cotitură în viața mea. Înainte
să am malarie, mă simțeam în formă, energic și un pic nemuritor.
Nu m-am mai simțit niciodată astfel de atunci.

De-a lungul istoriei, malaria a fost cel mai mare inamic al ome-
nirii. Se spune că aproape jumătate din oamenii care au trăit